

کد درس: ۱۳۹

عنوان درس به فارسی: مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

عنوان درس به انگلیسی: LIBRARY AND INFORMATION CENTERS MANAGEMENT

تعداد واحد:	نوع واحد:	جبرانی:	نظری	دروس پیشیاز:
۳۲ ساعت	پایه:	عملی	الزامی:	
		نظری		
		عملی		
		نظری		
		عملی		
		نظری		اختیاری:
		عملی		
آموزش تكميلی عملی دارد				
☒ آزمایشگاه	☐ سینار	☒ کارگاه	☐ ندارد	☐ سفر علمی

هدف:

آشنایی با اصول، مبانی نظری و فرایندهای مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و ایجاد مهارت‌های لازم جهت انجام امور اجرایی در آنها

اهداف رفتاری:

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- سلسه مراتب یک کتابخانه دانشگاهی را تحلیل نماید.

- با مفهوم مدیریت به طور عام، و مدیریت در کتابخانه‌ها به شکل خاص آشنا باشد.

- نقشها و وظایف یک مدیر کتابخانه را بشناسد و تشخیص دهد

- برای کتابخانه دانشکده بودجه‌نویسی نماید.

سرفصل‌های اصلی درس:

- تعاریف، مفاهیم و ماهیت مدیریت، تحولات مدیریت، مکاتب مدیریت، اصول مدیریت، رویکردهای نوین مدیریت، وظایف و نقش‌های مدیر، ساختار سازمانی و انواع آن (دیدگاه میتربرگ)، بودجه و بودجه نویسی (منابع درآمدزای کتابخانه).
- مدیریت کتابخانه و تحولات آن، نظریه پردازان مدیریت کتابخانه، اصول کلی مدیریت کتابخانه، نمودار سازمانی یک کتابخانه، تقسیم کار در کتابخانه، واحدسازی در کتابخانه، حیطه نظرارت و درجه تمرکز در کتابخانه، تفویض اخبار در کتابخانه و مزایای آن.
- همکاری بین کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، اشتراک منابع، خدمات مرجع بین کتابخانه‌ای و مراکز اطلاع‌رسانی، آمانت بین کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، پیدايش و رشد تکنولوژی‌های اطلاعاتی، کاربرد تکنولوژی‌های جدید در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، لزوم آموزش تکنولوژی‌های جدید، نشر الکترونیک و آینده، امور فوق برنامه در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

- خدمات و فعالیتهای کتابخانه: فراهم آوری (کنسرویوم خرید و اشتراک نشریات)، خدمات عمومی: امانت، مرجع، نشریات، جستجو و بازبایی، انواع روشاهای فهرستنویسی، نمایه سازی، خدمات تحویل مدرک، اشتراک منابع.
- فناوریهای نوین و کاربرد آنها در مدیریت کتابخانه: رایانه، شبکه، اینترنت، وب
- پیدایش مقاومت نوین: دموکراسی کتابخانه‌ای، طرح جامع فناوری اطلاعات کتابخانه، عملکرد و بهره‌وری در کتابخانه:
- عملکرد: مفهوم، مدیریت عملکرد، مزایا و معایب مدیریت عملکرد
- بهره‌وری: تعریف، عوامل موثر بر افزایش بهره‌وری، عوامل موثر بر کاهش بهره‌وری، راهبردها و روشاهای بهبود بهره‌وری.
- کارآیی: تعریف کارآیی، راههای افزایش کارآیی کارکنان در کتابخانه (پرخشن شغلی، توانمندسازی، غنی سازی شغل)، بی نفاوتی در کارکنان و عوامل موثر بر آن، راههای مقابله با بی نفاوتی کارکنان
- ارزبایی و سنجش عملکرد، سنجش کیفیت و مدل‌های آن: مدیریت کیفیت فرآگیر (TQM)، مالکولم بالدریج، شش سیگما، مدل بنیاد اروپایی مدیریت کیفیت (EFQM).

روش ارزبایی:

ارزشیابی مسیر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروره
	✓	آزمون های نوشتاری /	
		عملکردی	

- آخوندیک، سمیه سادات. (۱۳۸۸). پیاده سازی فناوری اطلاعات در کتابخانه‌ها با استفاده از برنامه جامع فناوری اطلاعات. در: همایش کتابداری و اطلاع‌رسانی پژوهشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی (نخستین: ۱۳۸۵؛ تهران). مبانی حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران: مجموعه مقالات دومین همایش تابداری و اطلاع‌رسانی پژوهشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، ۲۲-۲۳ آذر ۱۳۸۵ آذربایجان: کتابدار؛ صص. ۱۳-۲۲.
- ارکهارت، کریستین. (۱۳۹۳). راهکارهای مسائل مدیریت در خدمات اطلاعاتی و علم سنجی. ترجمه علی جلالی دیزجی، تهران: سمت.
- اعرابی، محمد. (۱۳۷۶). طراحی ساختار سازمانی. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- اقتداری، علیمحمد. (۱۳۹۰). سازمان و مدیریت: سیستم و رفتار سازمانی. چاپ چهلم. تهران: دانشگاه تهران.
- اوازن، ادوارد جی.؛ پاتریشا لیزل وارد و بندیک رُگاس. (۱۳۸۸). مبانی مدیریت برای متخصصان اطلاع‌رسانی. ترجمه مینو واعظ زاده و دیگران، ویراستار ترجمه فارسی ابراهیم افشار، تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- اوائز، ادوارد جی. (۱۳۷۷). فنون مدیریت برای کتابداران. ترجمه فرشته ناصری، مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
- برینکوهوف، رویرت و دنیس درسلر. (۱۳۷۷). اندازه‌گیری بهره‌وری: راهنمایی برای مدیران و متخصصان بهره‌وری. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی)
- پرهیزکار، کمال. (۱۳۷۳). تئوریهای مدیریت. تهران: نشر دیدار.
- پیمان، سید حسین. (۱۳۷۴). بهره‌وری و مصدقه‌ها، تهران، سازمان اقتصادی کوثر.

۱۰. جعفری، مصطفی، سید حسین اصولی، حسام شهریاری، مژده شبرازی منش و امیرحسین فهیمی. (۱۳۸۸). مدیریت کیفیت فرآگیر: ابزارهای استراتژیک و فرهنگی. تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا.
۱۱. حرّی، عباس. (۱۳۵۶). "کتابداری و مدیریت جدید". نامه انجمن کتابداران ایران. ۸(پائیز): ۴۲۴-۴۲۵.
۱۲. درودی، فریبرز و علی شکوئی. (۱۳۸۷). برنامه ریزی راهبردی برای بهره‌گیری کارآمد از فناوری‌های اطلاعاتی در کتابخانه‌های دانشگاهی دولتی ایران (مراکز استانی). فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی. ۲(۲): ۷۴-۷۵.
۱۳. دفت، ریچارد ال. (۱۳۹۰). مبانی تئوری و طراحی سازمان. ترجمه علی پارسانیان و سید محمد اعرابی. تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
۱۴. ظاهری، شهرام. (۱۳۷۸). بهره‌وری و تجزیه و تحلیل آن در سازمانها (مدیریت بهره‌وری فرآگیر). تهران، هستان.
۱۵. فرج‌بهلو، عبدالحسین؛ قاسمی، مزگان. (۱۳۹۳). مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی. تهران: سمت.

کد درس: ۱۴۰

عنوان درس به فارسی: نمایه‌های تخصصی الکترونیکی

عنوان درس به انگلیسی: SPECIAL ELECTRONIC INDEXES